

větší elektrotechnické výzbroje a rostoucí inflaci v kapitalistickém světě. Přes tyto ekonomické problémy je nutné vzít v úvahu, že organizační začlenění vrtulníků do samostatné protitankové vrtulníkové brigády v americké armádě a vrtulníkové

stíhací protitankové brigády v západoněmecké armádě a podřízení těchto útvarů velitelům armádních sborů může značně změnit charakter bojové činnosti tak, jak tomu bylo např. při zavedení tankových divizí.

Major Ladislav Michálek

VZDUŠNÉ VÝSADKY ARMÁD NATO A MOŽNOSTI JEJICH POUŽITÍ PROTI POZEMNÍM PROSTŘEDKŮM PVO

Zkušenosti získané z bojů na izraelsko-arabské frontě a ve Vietnamu potvrzují, že vzdušné výsadky mohou být použity k ničení, umlčování a případnému ukořistění moderních prostředků PVO v rámci boje o vzdušnou nadvládu, zejména v období, kdy není možné tyto překonat, umlčet a ničit letectvem nepřitele ze vzduchu.

V článku rozebírám možné úkoly vzdušných výsadků armád NATO. Vzhledem k rozmištnění pozemních prostředků PVO je též analýza v rozboru možnosti taktických vzdušných výsadků. Rozebírám hloubky vysazování a možnosti přepravy vzdušných výsadků i jejich palebnou podporu po vysazení, dále vyhodnocení rozmištnění palebných napadení TVV.

☆

Rozbor názorů vojenských specialistů kapitalistických armád na použití vzdušných výsadků (VV), jejich konfrontace s bojovými řadami armád Severoatlantického paktu a vyhodnocení cvičení vojsk NATO v Evropě umožňují udělat závěry o zásadách použití vzdušných výsadků.

Možnosti rychlého přesunu a přistání do určeného prostoru nebo jeho bezprostřední blízkosti podstatně zvyšují moment překvapení. Přítomnost VV ohrožuje důležité objekty v pásmu bojové činnosti tím, že poutá síly a prostředky k obraně těchto objektů.

Vzdušné výsadky se budou zpravidla používat ke splnění důležitých úkolů, které nemohou splnit jiné druhy vojsk.

Hlavní úkoly vzdušných výsadků:

- ovládnout důležité objekty (prostory) v týlu protivníka do příchodu pozemních vojsk;

- obsadit nebo zničit důležité objekty, např.: letiště, sklady jaderné munice, místa velení, spojovací uzly, komunikační objekty, objekty PVO;

- zabránit přísunu záloh a druhých sledů protivníka, omezit jeho manévry a izolovat jeho prostor bojové činnosti;

- odříznout ústupové cesty a dokončit obklíčení vojsk protivníka;

- podporovat nebo posílit vlastní vojska, která jsou v obklíčení;

- vést průzkum a plnit úkoly diverzní činnosti;

- organizovat, podporovat a koordinovat činnost záškodníků na území protivníka.

Tyto úkoly mohou plnit tyto druhy vzdušných výsadků: taktické, takticko-operační, operačně strategické a výsadky zvláštního určení.

Z rozboru hlavních úkolů VV vyplývá, že mohou být použity k umlčování a ničení všech aktivních prostředků PVO v pásmu vševojskové armády, zejména v období, kdy protivník nebude moci z různých důvodů zabezpečit jejich překonání, umlčení a ničení letectvem při vybojování vzdušné nadvlády.

Vzhledem k tomu, že převážná část prostředků PVO v pásmu vševojskové armády je v hloubce do 50 km, zaměřím pozornost především na taktické vzdušné výsadky.

☆

Na rozdíl od dřívějších způsobů vzdušných výsadků nabylo v současné době na významu použití taktických vzdušných výsadků, vysazovaných vrtulníky v síle od zesílené motorizované (mechanizované) čety až do zesíleného, motorizovaného (mechanizovaného) praporu. (Organizaci a výzbroj uvádějí pomůcky Zprav-51-11/1, -51-11/2 a -51-11/4).

Charakteristické pro bojovou činnost TVV bude především rychlý manévry pomocí vrtulníků, překvapivé vytváření a přemísťování ohnisek bojové činnosti, vedení útoku s omezeným cílem, překvapivé zteče na důležité objekty, časové ome-

zení vedení obrany s využitím přirozených a umělých překážek a zátarasů.

TVV může dosáhnout taktického překvapení, vést úder do hloubky bojové sestavy protivníka a snadno překonat velké terénní překážky.

V taktické hloubce sestavy protivníka může TVV plnit tyto úkoly:

- ničit prostředky jaderného napadení, velitelská stanoviště, spojovací uzly a týlová zařízení;

- ovládnout výhodné terénní prostory a objekty v týlu protivníka, které mohou usnadnit splnění zámyslu použití vlastních pozemních vojsk;

- ovládnout vhodné přechody a přepraviště přes vodní toky, nedovolit jejich zničení nebo obsazení protivníkem;

- ovládnout letiště, odletové plochy vojenského letectva protivníka;

- krýt boky bojové sestavy vlastních vojsk a vyplnit mezery v jejich bojových sestavách;

- posílit boj obklíčených jednotek a útvarů, změnit poměr sil ve prospěch vlastních vojsk a tak umožnit jejich vyjít z obklíčení.

Z toho vyplývá, že objekty, které bude taktický vzdušný výsadek ničit nebo se snažit je ovládnout, v převážné míře brání prostředky PVO. To tedy znamená, že v rámci ničení těchto objektů bude také působit proti prostředkům PVO, které je brání.

Divize může vytvořit několik TVV v síle zesílené čtyři až rotu, nebo jeden výsadek v síle zesílené rotu až praporu.

Vytváří-li TVV armádní sbor, má zpravidla hodnotu zesíleného praporu. Současná kapacita vojenského letectva armádního sboru NSR dovoluje přepravit jedním koloběhem zesílený prapor, včetně posilových zbraní. Armádní sbor NSR má v současné době k dispozici pro přepravu TVV celkem 98 vrtulníků:

- 12 víceúčelových vrtulníků SE. 3130 ALOUETTE II;

- 48 víceúčelových vrtulníků UH-1D IROQUOIS;

- 38 dopravních vrtulníků CH-53G.

Základní výkonnou jednotkou lehkého dola je letecká rota s 24 vrtulníky UH-1D IROQUOIS, která může přepravit jedním vzletem výsadkový sled motorizované (mechanizované) rotu.

Střední dola je určen pro přepravu vojsk a materiálu. Každá letecká rota středního dola (19 vrtulníků CH-53G) při 75 % technické pohotovosti může přepravit jedním vzletem 456 vojáků s výzbrojí

nebo 48 tun materiálu na vzdálenost 370 kilometrů.

Každá divize NSR (mod, md, hd, td) má v současné době organizačně začleněnou leteckou rotu, která má ve výzbroji 12 víceúčelových vrtulníků SE.3130 ALOUETTE II.

Armádní sbor USA má vojenské letectvo, organizované do skupiny vojenského letectva. Má ve své organizaci dva letecké prapory; každý má dvě rotu výsadkových vrtulníků (po 25 víceúčelových vrtulnicích UH-1D/H IROQUOIS) a dvě rotu středních vrtulníků (po 16 dopravních vrtulnicích CH-47 CHINOOK). Celkem je tedy u skupiny vojenského letectva as USA 100 víceúčelových vrtulníků UH-1D/H a 64 dopravních vrtulníků CH-47 s možností přepravit TVV. Přepravní možnosti leteckých rot jsou přibližně stejné jako u armády NSR.

Divize USA mají toto vojenské letectvo:

- mechanizovaná a obrněná divize — leteckou rotu o 6 pozorovacích OH-6A a 4 víceúčelových UH-1D/H;

- pěší divize — letecký prapor o jedné rotě všeobecné podpory (8× AH-1G, 4× OH-6A a 2× UH-1D/H) a jedné rotě přímé podpory (25 vrtulníků UH-1D/H).

Kromě těchto leteckých rot (praporu) je vojenské letectvo také začleněno u průzkumného praporu, divizního dělostřelectva a velitelství jednotlivých brigád.

Celkem má tedy mechanizovaná a obrněná divize 61 vrtulníků a pěší divize 88 vrtulníků.

Z organizační struktury vojenského letectva divizí a armádních sborů západoněmecké a americké armády vyplývá, že pro přepravu TVV budou především použity víceúčelové a dopravní vrtulníky.

Palebnou podporu TVV zabezpečuje víceúčelové dělostřelectvo, taktické a vojenské letectvo.

Úkoly jaderné podpory plní taktické prostředky jaderného napadení, zejména raketové oddíly dělostřeleckých raket MGR-1B HONEST JOHN a řízených raket MGM-52 C LANCE. Dělostřelectvo zpravidla střílí z předem nastavených palebných postavení za prvosledovými prapory brigád prvního sledu divize.

TVV může být podporován raketovými prostředky prakticky do plné hloubky své činnosti a víceúčelovým dělostřelectvem přibližně od 1/3 do 2/3 hloubky činnosti.

Podpora TVV taktickým letectvem se uskutečňuje formou požadavků na středisko společné činnosti.

Na základě vyhodnocení poznatků ze cvičení pozemních vojsk NATO na střední

evropském válčišti v posledním období můžeme předpokládat:

— na pravděpodobných směrech vyslání předemurých odřadů vysazení 1—2 zesílených čet jako TVV; vzdálenost prostorů vysazení od čela vojsk byla zpravidla více jak 10 km, spojení výsadku s pozemními jednotkami trvalo 4—6 hodin;

— při boji o jednotlivá obranná postavení před divizí prvního sledu vysazení výsadku v hodnotě zesílené roty na vzdálenost 15 až 20 km od čelně útočících vojsk; spojení výsadku s pozemními jednotkami trvalo 10—12 hodin.

Taktické vzdušné výsadky armádního sboru jsou zpravidla vysazovány od svazku druhého sledu nebo od divizí na pomocném směru. Armádní sbor NSR může použít jako TVV i vzdušný výsadkový prapor vrb nebo jen jeho část. Armádní sbor může vytvořit několik TVV v hodnotě od zesílené roty po zesílený prapor. K zabezpečení přepravy TVV armádní sbor využívá organické víceúčelové a dopravní vrtulníky. V pásmu armádního sboru můžeme předpokládat vysazení až 8 výsadků, každý v hodnotě zesílené čtyř až zesíleného praporu. Hloubka vysazení do 50 km, možnost spojení s pozemními vojsky do 20—24 hodin.

Velení armád Severoatlantického paktu počítá s tím, že velká pohyblivost a manévrovost vrtulníků umožní při přeletu výsadku vyhnout se palebným prostředkům PVO nepřítele. Let v malých a přízemních výškách má umožnit ukrytí před radiolokačním průzkumem a skryté přiblížení do prostoru vysazení. Pravděpodobnost zjištění letového manévru vrtulníku při letu v malých výškách je na základě operačního výzkumu a pokusů v polních podmínkách asi 33 %.

Využití víceúčelových a dopravních vrtulníků pro výsadkové účely nevyžaduje speciální výcvik vojsk. Proto je výhodné používat jako TVV motorizované a mechanizované jednotky.

☆

Pravděpodobný charakter budoucí možné války, kdy bojová činnost se bude vyznačovat rychlým tempem, velkou manévrovostí a častými změnami situace, vedením bojové činnosti na směrech s velkými mezerami mezi útvary a svazky, zvyrazňuje nutnost dovedného použití vzdušných výsadků všeho druhu.

Ve značné míře budou používány taktické a takticko-operační výsadky k zabezpečení rychlého tempa postupu v hloub-

ce obrany protivníka a k využití výsledků jaderných úderů.

Vzhledem k významu a úkolům, které mají v současné době vzdušné výsadky plnit, je nutné zkoumat možnosti jejich použití k případnému umlčování, ničení nebo možnému ukořistění moderních prostředků PVO, zejména v období, kdy celková vzdušná a pozemní situace neumožní jejich umlčení jinými prostředky ničení.

Podstatná část prostředků PVO je v hloubce do 30 km. Můžeme tedy učinit závěr, že pravděpodobný nepřítel se bude především snažit tyto prostředky PVO umlčet (zničit), aby si vytvořil podmínky k úderům na vojska a objekty, které tyto prostředky brání. Úkoly ničení (umlčování) bude plnit všemi prostředky, včetně letectva, dělostřelectva a raketových prostředků. Nebude-li možné tyto prostředky PVO umlčet letectvem (půjde především o nové, moderní prostředky PVO) přikročí protivník pravděpodobně k jejich ničení (umlčování).

Na základě rozboru možností pravděpodobného nepřítele k vysazování vzdušných výsadků můžeme počítat s touto variantou možností vysazení vzdušných výsadků nepřítele v průběhu 24 hodin bojové činnosti:

- pět TVV v síle zesílené čtyř, vysazení do hloubky 10 km,
- čtyři TVV v síle zesílené roty, vysazení do hloubky 20 km,
- dva TVV v síle zesílených praporů, vysazení do hloubky 50 km a
- jeden OTV v síle dvou vvrp vysazených do hloubky 150 km.

Největší četnost vysazení vzdušných výsadků je do hloubky 50 km. Pravděpodobný nepřítel bude s největší pravděpodobností ničit (umlčovat) pozemní prostředky PVO umístěné v této hloubce všemi prostředky ničení, aby si vytvořil příznivé podmínky pro aktivní a účinné působení proti bráněným vojskům a objektům.

Do popředí vystupuje ničení a umlčování prostředků PVO stíhacím bombardovacím letectvem, novou výzbrojí a prostředky radioelektronického boje v rámci vybojování vzdušné nadvlády. Nebude-li možné tyto prostředky PVO překonat (především nově zavedené do výzbroje), přikročí nepřítel pravděpodobně k použití TVV do hloubky 50 km, operačně taktických, vzdušných výsadkových přepradů a výsadků zvláštního určení do hloubky 150 i více km, aby je umlčil (zničil, popřípadě ukořistil), jak to potvrdily zkušenosti ze Středního východu v roce 1973.